Museovirasto
Museiverket

PVM / DATUM
12.12.2018

DNRO / DNR
MV/8/03.00.00/2018

Hallintovaliokunta
hav@eduskunta.fi

VIITE / REFERENS
Sähköposti 30.11.2018, Hallintovaliokunta keskiviikko 12.12.2018 klo 11.15 / HE 179/2018 vp / Asiantuntijapyyntö

ASIA / ÄRENDE
AMPUMA-ASELAIN MUUTOS

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt Museovirastolta asiantuntijalausuntoa lakiesityksestä laeiksi ampuma-aselain, vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain sekä asevelvollisuuslain 97 a §:n muuttamisesta (HE 179/2018 vp.).

Museovirasto lausuu asiasta kulttuuriperinnön ja kulttuuriympäristön suojelun asiantuntijaviranomaisena.

Lakiuudistus

Museovirasto on lausunut lakiesitysluonnoksesta sisäministeriölle 29.5.2018 (MV/8/03.00.00/2018).

Lakiesitysluonnoksen 15 §:n 2 momentin mukaan ”*Jos…*[asekeräilijä]*… on museo, tulee museon olla museolain (729/1992) 2 §:n mukaan valtionosuuden saamisen edellytykset täyttävän museo, joka on avoinna yleisölle ja museon toimialaksi on määritelty ampuma-aseiden, olennaisten osien tai ampumatarvikkeiden hankkiminen, säilyttäminen, tutkiminen ja näytteille asettaminen kulttuuriin, tieteeseen, tekniikkaan, koulutukseen, kulttuuriperintöön tai virkistykseen liittyviä tarkoituksia varten”*.

Museovirasto totesi lausunnossaan, että momentin määrittelyn tulisi rajoittua vain museolain tarkoittamiin valtionosuutta saaviin museoihin. Tämä johtuu siitä, ettei valtionosuutta saavien museoiden joukossa käytännössä ole museoita, joiden toimialaksi olisi määritelty nimenomaisesti ampuma-aseiden tai niiden osien hankkiminen.

Museovirasto on tutustunut eduskunnalle annettuun lakiesitykseen HE 179/2018 ja sen 15 §:n muotoiluun. Pykälän 2 momentissa todetaan, että ”*Lisäksi museon toimialana tulee olla ampuma-aseiden, aseen osien, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hankkiminen, säilyttäminen, tutkiminen ja näytteille asettaminen kulttuuriin, tieteeseen, tekniikkaan,*

koulutukseen, kulttuuriperintöön tai virkistykseen liittyviä tarkoituksia varten”.

Näin ollen sisällöllisesti pykälä ei ole muuttunut.

Lakiesityksen perusteluissa on kuitenkin todettu, että ”*Opetus- ja kulttuuriministeriössä on valmisteilla museolain uudistus, joka on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyn 2018 aikana. Tässä pykälässä museo on tarkoitus määrittää kuten museolaissa ottaen huomioon asedirektiivin mahdollisesti asettamat erityisvaatimukset. Museolain muutosten sisällön varmistuttua tulee vastaavat muutokset tehdä tähän momenttiin*”.

Museovirasto pitää hyvänä ratkaisuna sitä, että ampuma-aselakiesityksessä museoiden toimialalle asetetut vaatimukset huomioidaan museolain uudistuksen yhteydessä.

Museolain uudistamista koskeva lakiesitys on tällä hetkellä eduskunnan käsiteltävänä (HE 194/2018 vp). Vaikuttaisi siltä, että käytännössä valtionosuutta saavien museoiden toimialakysymykset ampuma-aseiden keräämiseksi ratkaistaisiin opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuuspäätöksellä (lakiesityksen 6 §).

Tämän johdosta Museovirasto kiinnittää huomiota siihen, että on mahdollista, että ampuma-aselain muutos tulee voimaan ennen museolain uudistusta ja sellaisten valtionosuuspäätösten tekoa, joista esitetyn ampuma-aselain 15 §:n mukainen valtionosuutta saavan museon toimiala ilmenisi. Museovirasto esittää siten harkittavaksi, olisiko siirtymäaika tämän osalta tarpeen.

lakimies Juha Maaperä